

שנינו במשנה: **הבעלים אומרים בעשרים וכל אדם בעשרים** הבעלים קודמין מפני שהן מוסיפין חומש.

ומתמהינן: **למימרא** — **דחומש** שמוסיפים הבעלים **עדיף** מקרן שנותנין כל אדם?! ורמינהו מברייתא: **בעל הבית אומר**: שרוצה לפדות מעשר שני שלו **בסלע, ואחד** שאינו בעלים **אומר**: **בסלע ואיפר, של סלע ואיפר קודם, מפני שמוסיף על הקרן**, הרי שאף שגם במעשר שני הבעלים מוסיפים חומש, ועם החומש מוסיפים הבעלים יותר מאחר [שחומש על סלע — דינר, שהוא כ"ד איסרין], אין הולכים אלא אחר קרן, ומדוע במשנתנו מבואר שהבעלים עדיפים משום החומש?! (12)

ומשנינן: יש חילוק בין פדיון הקדש לפדיון מעשר שני, **הבא** במשנתנו שמדובר בהקדש, **דחומשא רווחא דהקדש הוא**, שהכל חולק להקדש — **חומש עדיף**. **התם** בברייתא שמדובר בפדיון מעשר שני **דחומשא רווחא דבעל הבית**, שהרי הוא אוכל הכל בירושלים, על כן אומרים: **קרנא** שהוא עיקר הפדיון **תפרוק שפיר** וכל הנותן יותר בפדיונו פדיונו טוב יותר! אבל **חומשא** שאינו מעיקר הפדיון, ואין נהנה בו אלא הוא, **לא איכפת לן**. [מה שאין כן בהקדש, כיון שעדיף להוסיף יותר ריוח להקדש, על כן הולכים אף אחר החומש].

שנינו במשנה: **אמר אחד הרי היא שלי**

[וכן כולם], מדובר, שחזרו בזה אחר זה שאחרי שחזר בו הראשון חזר השני וכן הלאה, ונמצא שחזרת הראשון הפסידה להקדש רק עשר, שהרי השני עדיין במקומו עומד בשעת חזרת הראשון, ועל כן אין משתתף בהפסד שאר החזרות, וכל אחד משלם עשר בלבד.

ומסייעינן: **תניא נמי הכי**: חזרו כלן כאחד **משלשין ביניהם**, ולכאורה יקשה **והא אנן תנן**: חזר בו של ארבעים **ממשכנין מנכסיו** של בן ארבעים לבדו **עשר**, ואין בן החמשים משתתף עמו? **אלא לאו** בהכרח שבמשנתנו מדובר שחזרו בזה אחר זה ועל כן אין משלשים, ובברייתא מדובר שחזרו בבת אחת, ועל כן משלשים, ואם כן **שמע מינה כדרב חסדא, שמע מינה!**

איכא שאמרו את תירוצו של רב חסדא, כתירוך על זה **דרמי להו מירמא** [שהוקשה לבני הישיבה סתירה] מהמשנה על הברייתא: **תנן** במשנתנו **חזר בו של עשר מוכרין אותה בשוויה ונפרעין "משל עשר" את המותר**, ומזה שכתוב "משל עשר", משמע שהיה גם אחר שרצה לפדותה בשל עשרים, וחזר בו, ומכל מקום אין משלם להקדש אלא זה של עשר, **והתניא: משלשין ביניהם**, ואם כן אף במשנתנו ישתתף זה של עשרים בתשלום ההפסד? וכתירוך לסתירה: **זו אמר רב חסדא: לא קשיא, כאן** בברייתא: **בבת אחת, כאן** במתניתין: **בזה אחר זה**.

ולדעת הרמב"ם [פ"ח מערכין ה"ה] שבהקדש כשהבעלים אומרים בעשרים, ואחר אומר בעשרים ואחד, הבעלים קודמים בעשרים מפני שמוסיפים חומש, [והמשנה שכתוב

12. התוספות מפרשים, שקושית הגמרא היא, מדוע במעשר שני לא מחייבים את הבעלים להוסיף כנגד העילוי של האחר, ואילו בהקדש מחייבים את הבעלים להוסיף.